

Република Северна Македонија - Republika e Maqedonisë së Veriut
Национална установа - Institucioni Nacional
МУЗЕЈ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ - MUZEJ I ARTIT BASHKËKOHOR
Бр.-Nr. 01-48911
31. 08. 2021 год.-viti
СКОПЈЕ - SHKUP

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА ЗА 2021 ГОДИНА

Национална установа Музеј на современа уметност Скопје

август, 2021

Скопје, Северна Македонија

Содржина

1. Вовед.....	3
2. За Музејот на современа уметност – Скопје.....	5
3. Ризични фактори за појава на коруптивно однесување и судир на интереси... <td>5</td>	5
4. Општи начела за вработените во јавниот сектор.....	6
5. Евалуација и мониторирање.....	9
6. Финансиски средства за спроведување на годишниот план.....	9
7. Предлог мерки за спречување на корупција.....	10

1. Вовед

Годишниот план за спречување на корупција, кој е дел Антикорупциската програма на Министерството за информатичко општество и администрација, има за цел да придонесе во борбата против корупцијата и да го спречи нејзино понатамошно појавување, како и да обезбеди транспарентен, квалитетен и ефикасен начин на функционирање на сите државни институции и јавни установи во Република Северна Македонија.

Националната установа – Музеј на современа уметност Скопје, постапувајќи по насоките добиени согласно Заклучокот на 50-тата седница на Владата на Република Северна Македонија, во целост ја прифаќа Антикорупциската програма, и со тоа директно придонесува во спроведувањето на политиката на Владата на Република Северна Македонија за борба против сите видови на коруптивно, неетично и неморално однесување.

Законот за спречување судир на интереси ја дефинира корупцијата како „ злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба заради остварување корист, директно или преку посредник, за себе или за друг“.¹

Под поимот корупција се опфатени и поимите:

- **пасивна корупција** – намерно делување на службено лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице, или прифаќа ветување на ваква корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со своите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски и
- **активна корупција** - намерно делување на кое било лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков било вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.²

Ризик од корупција претставува секаков вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на државни органи, јавни претпријатија и други институции од јавниот сектор и кој ги вклучува прашањата за судир на интереси, неспојвиот на функции, примање подароци и други нелегални плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувањата, дискрециони овластувања, финансирање на

¹ Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, чл.2, став (1), „Службен весник на Република Македонија, бр. 12/19“

² Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, чл.2, став (2), „Службен весник на Република Македонија, бр. 12/19“

политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспарентност на постапки и документи и други прашања од значење за интегритетот.³

Под поимот јавен интерес се подразбираат сите права и обврски на граѓаните и правните лица во државата кои како такви се утврдени и гарантирани со уставот и законите во една држава како и ратификуваните меѓународни договори. Притоа, јавниот интерес, онака како што е дефиниран во Законот за спречување судир на интереси, претставува „заштита на основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот на Република Северна Македонија, спречување на ризиците за здравјето, одбраната и безбедноста, заштита на животната средина и на природата, заштита на сопственоста и на слободата на пазарот и претприемништвото, владеење на правото и спречување на криминалот и корупцијата“.⁴

Поимот приватен интерес е дефиниран како материјален или нематеријален интерес на службеното лице што може да влијае врз неговото одлучување при вршењето на јавните овластувања и должности.⁵ Поимот судир на интереси е дефиниран како состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности.⁶

Законската рамка која е релевантна во поглед на борбата против корупцијата во сите нејзини форми ја сочинуваат следните законски и подзаконски акти:

- Закон за спречување на корупцијата и судир на интереси;
- Закон за лобирање;
- Кривичен законик;
- Закон за административни службеници;
- Закон за вработените во јавниот сектор;
- Кодекс за етичко однесување на членовите на Владата и носителите на јавни функции именувани од страна на владата и
- Кодекс за административни службеници.

³ Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, чл.2, став (6), „Службен весник на Република Македонија, бр. 12/19“

⁴ Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, чл.8, став (8), „Службен весник на Република Македонија, бр. 12/19“

⁵ Закон за спречување на судир на интереси, чл. 3, став (1), ал.3, „Службен весник на Република Македонија, бр. 128/09“

⁶ Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, чл.2, став (3), „Службен весник на Република Македонија, бр. 12/19“

2. За Музејот на современа уметност – Скопје

Мисија

Музејот на современата уметност – Скопје е симбол на солидарноста, која како трајна вредност останува врежана во колективната меморија на македонската јавност.

НУ МСУ Скопје е прв музеј на современата уметност на Балканот и е најкомпетентна установа, чија дејност е откривање, негување и ширење на високите културни вредности на денешницата. Целта на Музејот е континуирано продлабочување на врската помеѓу домашната и меѓународната уметничка сцена на нашето време.

Својот препознатлив авторитет, НУ МСУ Скопје го става во функција на презентирање, разбирање и уживање во уметноста. Покрај драгоцената колекција, која дава репрезентативен увид во модерната и современата уметност, Музејот ќе продолжи со успешното спроведување на својата мисија - откривање и приближување на уметничките вредностите на сегашноста и иднината.

Визија

НУ МСУ ќе продолжи да биде современ Музеј, кој е отворен и достапен за сите почитувачи и љубители на уметноста. Истовремено препознатлив како место за дружење и разговори, за средби со поводи и без поводи. Тој ќе комуницира соодветно со средината, поттикнувајќи љубопитност кон уметноста, за посетата на Музејот да стане дел од секое секојдневие. Тоа секому ќе му овозможи да излезе од сопствените рамки и да се приклучи во глобалните случаувања на културата и уметноста.

3. Ризични фактори за појава на коруптивно однесување и судир на интереси

Предвидената антикорупциска програма за борба против корупцијата и опфаќа повеќе релевантни аспекти, почнувајќи од дефиницијата за видовите на корупција, до начините на кои вработените можат да го идентификуваат коруптивното и неетичко однесување на работното место. Со препознавањето на ризичните фактори за појава на коруптивно однесување и судир на интереси на работното место, се идентификуваат сите различни области во кои може да се појави корупција во делокругот на работењето на НУ МСУ Скопје.

Ризичните фактори за појава на корупција и судир на интереси во јавната администрација се однесуваат на:

- отсуството на систематизирани мерки за спречување на корупцијата;
- отсуството на проценка на ризикот од појава на корупција во институциите на јавната администрација;
- отсуството на цврсти гаранции за спроведување на процедурите за работа;
- нецелосно децентрализирано управување со јавните средства недостаток на јавна контрола врз работата на установата, што директно допринесува за можноста на појавување на судир на интереси.

4. Општи начела за вработените во јавниот сектор

Почитувањето на општите начела за вработените во јавниот сектор согласно законската рамка на Република Северна Македонија, односно Законот за вработените во јавниот сектор,⁷ допринесува и врз ефикасното спроведување на борбата против корупцијата и судирот на интереси во НУ МСУ Скопје, особено врз процесот на вработување на нови лица во јавниот сектор. Со цел да се спречи коруптивно однесување, вработените во НУ МСУ Скопје, во целост се обврзуваат да ги почитуваат следните начела:

Начело на законитост

Вработените во јавниот сектор ги вршат работите и работните задачи во согласност со Уставот, закон, други прописи донесени врз основа на закон и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот.

Начело на еднакви услови, еднаков пристап до работно место, соодветна и правична застапеност

Институциите, согласно со начелото на еднакви услови и еднаков пристап за сите заинтересирани кандидати до работното место, имаат обврска слободните работни места и условите за нивно пополнување да ги огласуваат преку интерен, односно јавен оглас. Институциите имаат обврска да ги планираат вработувањата со годишни планови, согласно со нивните потреби, а врз основа на Методологијата за планирање на вработувањата во јавниот сектор согласно со начелото за соодветна и правична застапеност.

⁷ Закон за вработените во јавниот сектор, „Службен весник на Република Македонија“ број 27/14, 199/14, 27/16, 35/18 и 198/18. Достапен на: <https://bit.ly/385begf>

Начело на стручност и компетентност

Вработувањето во јавниот сектор се врши преку објавување на јавен оглас, при што во транспарентна, фер и конкурентна постапка на селекција, се избира најстручен и најкомпетентниот кандидат за работното место. Унапредувањето во јавниот сектор се врши преку објавување на интерен оглас, при што во транспарентна, фер и конкурентна постапка на селекција, во која врз основа на оценката за учинокот, стручноста и компетентноста на кандидатите, се избира најдобриот кандидат за работното место од редот на вработените во институцијата. Постапката на селекција се утврдува со закон, а се состои од проверка на поднесените докази за исполнување на условите за работното место, полагање на квалификациски тестови во хартиена или во електронска форма, организирање на интервјуа и/или други форми на проверка на кандидатите.

Начело на управување со ефектот на вработените

Институциите се должни да воспостават процедури за управување со ефектот на вработените преку негово континуирано следење и оценување и предлагање на мерки за негово подобрување. Оценката за учинокот е мерка за придонесот на вработениот за ефикасно и ефективно функционирање на институцијата која се мери преку квалитетот, динамиката, почитувањето на роковите, нивото на исполнување на работните цели и задачи, сервисната ориентација, професионалноста и однесувањето на вработениот, како и преку други критериуми од интерес за институцијата. Оценката е основ за зголемување или намалување на платата на вработениот, утврдување на парична или друг вид материјална или нематеријална награда, унапредување или распоредување на работно место на пониско ниво, или прекинување на работниот однос, на начин и во постапка утврдена со закон и со колективен договор.

Начело на сервисна ориентираност

Вработените во јавниот сектор работите и работните задачи ги вршат квалитетно, одговорно, стручно, навремено и совесно, согласно со правилата на професијата и роковите и постапките во согласност со закон. Вработените во јавниот сектор се сервисно ориентирани, односно активни, иновативни, кооперативни и флексибилни со цел за ефикасно и ефективно остварување на правата и на интересите на странките со истовремена грижа за јавниот интерес. Вработените во јавниот сектор се должни да обезбедат соодветно упатување на странките кон надлежните служби, заради остварување на нивните права и интереси.

Начело на професионална етика, непристрасност и објективност

При извршувањето на работите и на работните задачи, вработените во јавниот сектор задржуваат високи стандарди за личен интегритет, професионална етика и грижа за заштита на јавниот интерес и се придржуваат до актите кои ги уредуваат овие стандарди. Вработените во јавниот сектор при вршењето на работите и на работните задачи обезбедуваат непристрасна и објективна примена на законите и другите прописи, при што на граѓаните и на правните лица им овозможуваат заштита и остварување на правата, а тоа да не биде на штета на други граѓани и правни лица, ниту во спротивност со јавниот интерес, утврден со закон. Вработените во јавниот сектор работите и работните задачи ги вршат политички непристрасно, без влијание на своите политички уверувања и лични финансиски интереси. Вработените во јавниот сектор ги почитуваат целите, интересите, угледот и интегритетот на институциите во кои се вработени.

Начело на транспарентност и доверливост

Вработените во јавниот сектор при вршењето на работите и на работните задачи се должни да обезбедат пристап до информации од јавен карактер на начин и под услови утврдени со закон. (Вработените во јавниот сектор во извршувањето на работите и на работните задачи на работното место со личните, службените и класифицираните податоци постапуваат на начин и под услови утврдени со закон.

Начело на одговорност

Вработените во јавниот сектор одговараат пред институцијата во која се вработени за последиците од нивното постапување, непостапување или одлучување, односно неодлучување, како и за квалитетот, навременото и ефикасното извршување на доверените надлежности.

Начело на спречување судир на интереси

Вработените во јавниот сектор не го доведуваат личниот материјален и нематеријален интерес во судир со јавниот интерес и со нивниот статус кој може да предизвика судир на интереси, во согласност со одредбите на овој или на друг закон.

Начело на економично користење на средства

Вработените во јавниот сектор материјалните средства, опремата и другите средства за работа ги користат на економичен, разумен и ефикасен начин.

5. Евалуација и мониторирање

Директорот на НУ МСУ Скопје е надлежен да ја следи реализацијата на Годишниот план за спречување на корупција за 2021 година, како и сите поврзани активности утврдени во планот.

Секторот за административни, правни и општи работи при НУ МСУ Скопје континуирано, во текот на предвиденото времетраење на Годишниот план директно ќе го мониторираат неговото спроведување, со цел воспоставување на ефикасен и транспарентен начин за борба против коруптивното однесување. Во зависност од потребите на НУ МСУ Скопје, содржината на Годишниот план за спречување на корупција може да подлежи на соодветни измени.

Следењето и мониторингот за спроведувањето на предвидените мерки и активности се базира на проценка и евалуација на податоци од квантитативна и/или квалитативна природа кои се употребуваат при пишување на годишен извештај, или пак вонредни извештаи при веќе идентификувани случаи на коруптивно однесување.

6. Финансиски средства за спроведување на годишниот план

Финансиските средства кои се предвидени за спроведување на мерките и активностите од Годишниот план за спречување на корупција за 2021 година се обезбедени преку буџетот на НУ МСУ Скопје, а организационата единица, односно Секторот за административни, правни и општи работи ги спроведува како дел од редовните работни задачи.

Во случај на вонредна состојба, односно непредвидено појавување на потреба за дополнително финансирање на специфични активности кои се директно поврзани со овој план, средствата ќе бидат обезбедни од буџетот на установата и/или со донаторска помош.

7. Предлог мерки за спречување на корупција

Годишниот план за спречување на корупција за 2021 година на НУ МСУ Скопје има за цел да имплементира ефикасен систем на мерки и активности кои директно ќе превенираат коруптивно однесување и судир на интереси и ќе придонесат кон борбата со корупцијата како главен стратешки приоритет. За да се воспостави систем на директно и ефикасно решавање на проблемите и ризичните фактори за појава на корупција, НУ МСУ Скопје ги предложува следните мерки за спречување на корупција:

- Јакнење на интегритетот и отчетноста на раководството и вработените во НУ МСУ Скопје, базирано на систем на вредности и критериуми за квалитет;
- Почитување на Уставот, законските и подзаконските акти;
- спроведување на надлежностите на НУ МСУ Скопје на законски, транспарентен, недискриминаторен, етички, економичен, одговорен и ефикасен начин;
- Проактивна транспарентност, зајакната контрола и надзор во јавните набавки и во склучувањето договори;
- Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето;
- Подигнување на јавната свест и спроведување антикорупциска едукација за вработените и градење личен и професионален интегритет;
- Почитување на роковите во решавањето на предметите кои се во надлежност на НУ МСУ Скопје;
- Редовно информирање на граѓаните за работењето на установата преку медиумите и редовно ажурирање на веб-страницата на НУ МСУ Скопје;
- Пријавување на коруптивно, недозволиво, незаконито, дискриминаторно и неетично однесување на вработените во установата и
- Преземање на дисциплински мерки против вработените во случај на коруптивно, недозволиво, незаконито, дискриминаторно и неетично однесување.

Национална установа

Музеј на современа уметност Скопје

Директор

